

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 2 (43)

**СПЕЦВИПУСК
ДО ТИЖНЯ НАУКИ**

Вінниця – 2023

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
ВИПУСК № 2 (43)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року
Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 10 від 18 травня 2023 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкара С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 2(43) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2023. 194с.

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА

<i>Шершун Галина</i> , Екологічні реформи України на шляху до ЄС	5
--	---

НАУКОВА ЛАБОРАТОРІЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

<i>Артемчук Валерія</i> , Освітній проект «Еко-халабуди» шляхи реалізації освіти для сталого розвитку в практику роботи закладу дошкільної освіти	6
<i>Кротюк Марія</i> , Фізичне виховання в закладі дошкільної освіти як основа формування здоров'я дітей дошкільного віку	12
<i>Перожиж Зоряна</i> , Моральне виховання дітей дошкільного віку за допомогою гри	15
<i>Рудь Яна</i> , Підготовка дітей дошкільного віку до школи за допомогою НМК «Буду вправним першачком»	17
<i>Балаба Яна</i> , Історичний вектор розвитку морального виховання дітей дошкільного віку	23
<i>Вознюк Віталіна</i> , Роль родини у формуванні особистості дітей раннього та передшкільного віку	27
<i>Гвоздинська Альона</i> , Предметний світ дітей дошкільного віку через призму інноваційних педагогічних технологій	29
<i>Титаренко Катерина</i> , Творчі ігри як засіб соціалізації дітей старшого дошкільного віку	33
<i>Гуменюк Ольга</i> , Розвиток мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку шляхом вивчення англійської мови	36
<i>Заїкіна Наталія</i> , Особливості ігрової діяльності дітей раннього дошкільного віку	39
<i>Камінська Ангеліна, Токар Любов</i> , Особливості виховання патріотизму у дошкільників в світлі сучасності	42
<i>Ключківська Карина</i> , Розвиток дошкільної освіти у педагогічному просторі України	46
<i>Козинець Олена</i> , Зарубіжний досвід дошкільного виховання	49
<i>Крисько Оксана</i> , Впровадження засобів казкотерапії з метою розвитку мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку	52
<i>Кузнєцова Аліна</i> , Організаційно-педагогічні умови формування у дітей дошкільного віку навичок здорового способу життя	54
<i>Кузьменко Тетяна, Токар Любов</i> , Українська народна іграшка як засіб морального виховання дітей дошкільного віку	56
<i>Купрата Лілія</i> , Розвиток морального виховання дітей дошкільного віку через призму педагогіки Марії Монтессорі	59
<i>Любченко Анна</i> , Особливості спілкування дітей раннього та передшкільного віку у різновікових групах закладів дошкільної освіти	61
<i>Мальченко Марія</i> , Моральне виховання дітей раннього передшкільного віку засобами казки	64
<i>Михальчук Ольга</i> , Становлення і розвиток дошкільної освіти у другій половині XX – початку XXI століття	67
<i>Ольхович Тетяна</i> , Розвиток морального виховання в умовах сучасної дошкільної освіти	70
<i>Погойдаш Вероніка</i> , Сучасні підходи взаємодії дошкільного закладу з родиною	73
<i>Пугаченко Олена</i> , Історичний розвиток гармонійного виховання дітей дошкільного віку	75
<i>Рекута Тетяна</i> , Використання інноваційних педагогічних технологій у логопедичній практиці з дітьми дошкільного віку	79
<i>Скалецька Діана</i> , Засоби масової інформації як фактор впливу на особистість дитини дошкільного віку	81
<i>Чеканцова Зоя</i> , STREAM – освіта дітей дошкільного віку як вектор інтегрованого навчання і виховання	84
<i>Тимошенко Альона</i> , Розвиток естетичного виховання дітей дошкільного віку	87
<i>Мокра Оксана</i> , Адаптація дітей дошкільного віку до навчання в школі шляхом співпраці батьків та закладу дошкільної освіти	89
<i>Федоришин Оксана</i> , Основи економічного виховання дітей дошкільного віку	92
<i>Щербатюк Катерина</i> , Ознайомлення з рідним містом як засіб патріотичного виховання дітей дошкільного віку	94

ПСИХОЛО-ПЕДАГОГІЧНА ЛАБОРАТОРІЯ

<i>Беспечна Анастасія</i> , Національно-патріотичне виховання учнів в системі роботи класного керівника	97
---	----

<i>Дякова Вікторія</i> , Характеристика провідних напрямів формування здорового способу життя школярів у освітньому процесі	100
<i>Зінченко Сніжана</i> , Організація партнерської взаємодії закладів освіти та сім'ї	104
<i>Михальчук Олеся, Мінова Єлизавета</i> , Використання інформаційно-комунікаційних технологій для організації самостійної роботи учнів основної школи в умовах дистанційного навчання	108
<i>Пономаренко Марія, Надкернична Любов</i> , Формування ключових компетентностей молодших школярів в умовах сучасної інноваційної освіти	111
<i>Вацак Крістіна</i> , Криптичне мислення сучасного педагога як складова його професійної компетентності	114
<i>Клименченко Наталія</i> , Комунікативний портрет вчителя	117
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ З ІНОЗЕМНИХ МОВ</u>	
<i>Головська Ірина</i> , Використання техніки колажування у підготовці майбутніх вчителів до інтерактивної взаємодії з учнями на уроці іноземної мови	120
<i>Андрусенко Софія</i> , Тестування як ефективний засіб організації контролю вивчення англійської мови	123
<i>Гуркало Владислава</i> , Україномовні еквіваленти англійських фразеологізмів з онімів	126
<i>Кушнір Аліна, Вовк Анастасія</i> , The Beatles: Liverpool Accent	130
<i>Поліщук Інна</i> , Ігри як засіб розвитку фонетичної компетентності учнів молодшого шкільного віку ..	132
<i>Синчук Діана</i> , Робота з пісенним матеріалом на уроках іноземної мови як засіб формуванні граматичної компетентності учнів основної школи	137
<i>Хоменко Юлія</i> , Проблематика перекладу політичних текстів	141
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ, ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ</u>	
<i>Василевич Інна, Багрій Тетяна</i> , Розвиток професійної компетентності та практична діяльність вчителя української мови та літератури	145
<i>Козяр Міла</i> , Функціональне навантаження назв тварин в українських народних піснях	148
<i>Собчук Вікторія</i> , Особливості проведення уроків зарубіжної літератури з використанням інтерактивних технологій навчання	151
<i>Сілко Діана</i> , Фольклоризм української літератури як дескриптивний код	154
<i>Яковенко Тетяна, Форостяна Катерина</i> , Фольклорні образи та мотиви у творчості Тараса Шевченка	157
<i>Яременко Ярослава</i> , Образний світ поеми Максима Рильського «Мандрівка в молодість»	161
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА</u>	
<i>Любчик Катерина</i> , Феномен і культурологічна місія проекту «musica sacra ukraine: партесний вимір»	163
<i>Гончар Тетяна, Чорна Наталія</i> , Організація театралізованої діяльності на уроках музичного мистецтва в ЗЗСО: вітчизняний та зарубіжний досвід	165
<i>Вилко Дарія</i> , Моделювання проблемних ситуацій як ефективний засіб розвитку пізнавальної активності учнів на уроках музичного мистецтва	169
<i>Чеховська Дарина</i> , Педагогічні засади розвитку мотиваційної сфери особистості музично-обдарованих учнів	172
<u>НАУКОВА ЛАБОРАТОРІЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ</u>	
<i>Кальніченко Наталія</i> , Особливості викладання методики трудового навчання у студентів педагогічного коледжу з урахуванням вимог НУШ	174
<i>Валевська Ольга</i> , Підходи та стратегії навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти зрівняння методик вітчизняних та зарубіжних дослідників	176
<i>Юртин Вікторія</i> , Підготовка майбутніх вихователів до роботи в умовах інклюзивної освіти	180
<u>ВІДОМІ ІМЕНА</u>	
<i>Козлова Олена</i> , Тема: «Богдан Хмельницький, як політик і людина», практичне заняття	182
<i>Яковенко Тетяна, Форостяна Катерина</i> , Михайло Драї-Хмара як представник українського неокласицизму	186
<i>Цимбал Тетяна</i> , Педагогічна система М. Монтессорі	189
<i>Вимоги до підготовки науково-методичних статей збірника «вісник науково-методичних досліджень» Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу</i>	193

ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ ОСОБИСТОСТІ МУЗИЧНО-ОБДАРОВАНИХ УЧНІВ

УДК 37.091.212.3:78]:[37.015.3:005.32

ЧЕХОВСЬКА ДАРИНА

студентка факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва

Науковий керівник: МАЗУР А.М.

викладач КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Abstract. The article reveals the essence of the concept of "motivation" and substantiates its role as an important component in the development of the abilities of gifted students. The main stages, principles and forms of working with gifted students in a music lesson are defined.

Key words: motivation, need, giftedness, development, creative abilities of students, musical art.

Постановка проблеми. В умовах модернізації освітньої діяльності центральною ланкою концепції розвитку навчальних закладів є творча особистість, що здатна генерувати нові ідеї та нестандартні рішення. Майбутнє кожного суспільства залежить від інтелектуально-творчого потенціалу молодого покоління.

Тому одним з головних завдань закладів освіти є пошук шляхів педагогічного супроводу розвитку обдарованих дітей, створення умов для розкриття їх здібностей та реалізації творчого потенціалу.

Робота з обдарованими дітьми має свої особливості, адже такі учні потребують особливого професійного підходу з боку викладача. Кожен вихованець – це неординарна творча особистість. Завдання вчителя – підтримати таких дітей, створити сприятливі умови для розвитку їхніх здібностей та творчого самовираження.

Відомо, що ефективність навчальної діяльності в першу чергу залежить від мотивів, які спонукають учня до активності і визначають подальшу спрямованість його особистості. Важливою проблемою у вивченні психолого-педагогічних особливостей особистісного розвитку школяра є дослідження становлення його мотиваційної сфери, яку багато вчених вважає стрижнем особистості.

Аналіз наукових досліджень та публікацій. Методичний аспект дослідження проблеми обдарованості досить ґрунтовно розкритий у працях дослідників: Д. Богоявленської, Д. Ельконіна, В. Кузьменко, В. Кульчицької, О. Моляко, О. Матюшкіна, О. Музики, Г. Чистякової та інших.

Актуальність даної теми полягає не тільки у побудові професійного алгоритму роботи з обдарованими учнями, а й у активізації мотиваційного компоненту особистості кожного учня.

На вивченні проблеми мотивації зосереджували свою роботу також Г. Костюк, К. Ушинський, В. Сухомлинський, Ж. Піаже, А. Маслоу.

Сучасні науковці, а саме: С. Гончаренко, І. Зязюн, Н. Ничкало, О. Рудницька особливу увагу зосереджують саме на вивченні природи музичної обдарованості, аналізі її структури, визначенні педагогічних умов, що сприяють її розвитку.

Мета статті полягає у висвітленні мотивації як важливого компоненту у розвитку здібностей музично обдарованих учнів.

Виклад основного матеріалу. Головним напрямом розвитку сучасної школи є загальнодержавна програма пошуку, практичної діагностики, виховання і розвитку обдарованих дітей, націлена на підготовку творчої людини [3, с.12].

Проблема обдарованості була предметом дослідження багатьох педагогів. Зокрема, роботі з обдарованими дітьми надавав великого значення і видатний педагог В. Сухомлинський, який розглядав обдарованість як сукупність природніх задатків та інтелектуальних здібностей, що сприяють поглибленому розумінню навколишнього світу, забезпечують якісне навчання і творчість учнів [6].

Відомо, що шкільний період найбільш сприятливий для розвитку здібностей дитини, формування її умінь та навичок. Проте невід'ємним елементом будь-якої діяльності є мотивація, яка відіграє вагомий роль у розвитку та становленні особистості.

Такої ж думки дотримується і психолог Ф. Монкс, який зазначає, що обдаровані учні потребують підтримки та мотивації до успіху [5].

Розвиток в учня позитивної навчальної мотивації є основою ефективності навчального процесу. Керування процесом учіння потребує від

учителя розуміння сутності мотивації навчальної діяльності, основних закономірностей її функціонування та розвитку.

Як зазначає С. Занюк, мотивація – це сукупність спонукальних факторів, які визначають активність особистості: мотиви, потреби, стимули, ситуативні чинники, що спонукають поведінку людини. Потужним мотиваційним фактором є запланований результат діяльності [4].

Існує думка, що обдаровані діти не потребують особливої допомоги та мотивації, але в силу своїх особливостей такі діти є найбільш чутливими до оцінки їх діяльності, вони більш вимогливі як до себе так і до оточення.

Тому організовуючи навчально-виховний процес вчитель має враховувати загальні особливості обдарованих дітей:

- здатність швидко розуміти навчальний матеріал;
- потреба зосереджуватись на сторонах проблеми, що зацікавили;
- здатність помічати найменші деталі, висловлювати власні припущення.

Своєрідним видом обдарованості виступає творча обдарованість, яка найповніше розкривається засобами музичного мистецтва. Заняття музичним мистецтвом розвивають практично всі види дитячої обдарованості: практичну, духовну, інтелектуальну, твору, художню.

Структура музичної обдарованості містить:

- загальні здібності (образність сприйняття, переважаюче творче мислення);
- музичні здібності (музичний слух, пам'ять, відчуття ритму);
- когнітивні здібності (інтерес до навчальної діяльності, пізнавальна і пошукова активність, результативність);
- художньо-виконавські здібності (артистичність, емоційність, віртуозність виконання, оригінальність подачі) [6].

Виявлення музично-обдарованих учнів – процес тривалий та клопіткий і вимагає уваги та професіоналізму з боку вчителя. Загалом роботу з музично обдарованими учнями можна поділити на такі основні етапи:

1. Перший етап – діагностичний. На цьому етапі вчитель проводить індивідуальну оцінку спеціальних здібностей учня: за допомогою вправ, поспівок перевіряє музичний слух, голосові дані, почуття ритму.

2. Другий етап – формувальний. Цей етап відповідає за формування та розвиток спеціальних умінь і навичок, що дозволять учневі розкрити власні музичні здібності.

3. Третій етап – творчий. Він передбачає створення спеціальних умов для успішної самореалізації учнів [1].

Мотивація музично-обдарованих учнів тісно пов'язана з активізацією музичних здібностей. Тому серед найголовніших завдань є створення умов для формування позитивної мотивації учня, і максимального розкриття його творчого потенціалу [2].

Для формування мотиваційної сфери музично-обдарованих учнів особливо важливо забезпечити наступні умови:

- створювати творчу атмосферу, де кожен учень може висловити власні думки, переконання;
- наповнювати заняття сучасним цікавим матеріалом, що відповідає пізнавальним інтересам та особистісним потребам учнів;
- уникати «шаблонів» в побудові навчально-виховного процесу, використовувати нестандартні форми уроку, такі як: «урок-подорож», «урок-концерт», «урок-казка»;
- розвивати асоціативне мислення учнів. Як приклад можна використати прийом «Асоціативний лабіринт», коли учні зіставляють музичний твір з літературним, образотворчим, коментують та аргументують свої відповіді;
- використовувати дидактичні ігри, ритмічні вправи, театралізовані постановки;
- залучати учнів до участі у вокальних, інструментальних, хореографічних ансамблях;
- надавати можливість реалізувати інтелектуальний та творчий потенціал учнів (науково-дослідні проекти, позакласні виховні заходи, творчі конкурси, вікторини тощо);
- розвиток музичної обдарованості повинен включати творчу взаємодію учителя та учня, активізувати навчально-пізнавальну та виконавську діяльність.

Суттєве значення для розвитку музичної обдарованості має уява, адже засвоєння музичного матеріалу неможливе без здатності уявити те, що граєш чи співаєш. Розвинена творча уява дає можливість учню сформувати здібність мислити образами.

Залучення школярів до музичного мистецтва на уроках музики йде через знайомство з елементами музичної мови, основу якого складають інтонація, мотив, мелодія, лад, гармонія, тембр. Знайомлячи

дітей з темами музичних творів, допомагаючи їм зрозуміти музичні образи, їх музичну форму, жанри і стилі, вчитель тим самим допомагає їм досягнути духовні цінності закладені в музичних творах, формує їхній естетичний смак та творче мислення.

Значимим компонентом музичної обдарованості школяра є діяльнісно-творчий, який включає навички та вміння, що виступають як інструмент реалізації музичних знань на рівні індивідуальної, групової чи колективної діяльності. Необхідно підкреслити, що для творчої діяльності дитини необхідною є наявність основних музичних здібностей.

У якості основних музичних здібностей вчені називають ладове почуття, здатність до слухового уявлення, музично-ритмічне почуття. При цьому комплекс музичних здібностей виявляється по-різному в залежності від виду музичної діяльності. Так, наприклад, у вокальній та хоровій діяльності велике значення мають наявність слуху, голосу, відчуття ритму; для гри на музичному інструменті вирішальними є відчуття ритму, слухове уявлення, виконавська техніка.

Ще одним важливим компонентом музичної обдарованості школяра є емоційний. Складовими

його змісту є емоційно-позитивні реакції школяра на музику, що проявляється у здібностях як емоційного сприйняття музичного твору, так і емоційного його відтворення. Доведено, що ефективність навчальної діяльності великою мірою залежить від того, як дитина емоційно відноситься до предмету, які почуття у неї виникають під час музичного заняття.

Важливо, щоб взаємодія учителя з обдарованими учнями будувалася на основі творчої співпраці, взаємодовіри, поваги та ідеї досягнення мети в спільній продуктивній діяльності.

Висновки. Таким чином, для формування мотивів навчання потрібна раціональна організація навчально-виховного процесу, при якій школярі виступали б активними учасниками пізнавального процесу. Це сприяє не тільки активізації пізнавальних інтересів, а й є важливим компонентом у творчому розвитку обдарованих учнів. Головне завдання вчителя – своєчасно помітити, розкрити здібності своїх вихованців, розпізнати в кожному його покликання; створити умови для розвитку самодостатньої, багатогранної творчої особистості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Босенко М.І. Психолого-педагогічні умови розвитку обдарованості. *Шкільний світ*. №24. 2001. с. 9-10.
2. Бочарова О. Роль мотивації у розвитку здібностей обдарованих учнів. Педагогіка, психологія і соціологія №1 (16). 2015. С.30-36.
3. Горай Ю. Творчі здібності та обдарованість. *Психолог*. 2006. №25. Занюк С. Психологія мотивації : навч. посіб. Київ : Либідь, 2002. 304 с.
4. Монкс Ф. Шкільна мотивація обдарованих учнів. Краків: «Імпульс», 2005. Т. 2. С. 95-107.
5. Сухомлинський В.О. Сто порад учителям. Вибрані твори: В 5-ти т. Т. 2. К.: Рад. школа. С. 419-452.
6. Ярема І. Розвиток музичної обдарованості дітей молодшого шкільного віку. Освіта та розвиток обдарованої особистості. № 9-10.(28-29).2014. С.39

Стаття надійшла до редакції
19 січня 2023

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ МЕТОДИКИ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ У СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ З УРАХУВАННЯМ ВИМОГ НУШ

УДК 378.016:67[68]:37.014.3 НУШ

КАЛЬНІЧЕНКО НАТАЛІЯ

викладач фахових методик

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Викладання методики трудового навчання є важливою складовою підготовки майбутніх педагогів, які в майбутньому будуть вчителями трудового навчання в школах. Оскільки з 2018 року в Україні запроваджується Нова українська школа

(НУШ), викладачам педагогічних коледжів необхідно урахувати вимоги цієї реформи при викладанні методики трудового навчання.